

BYGGNADS

Utredningsenheten/1999-11-29

BYGGNADS MEDLEMSenkÄT

Hösten 1999

1 Minskat missnöje och ökad framtidstro

Fortfarande är det många medlemmar som är missnöjda med politikens utformning. Men missnöjet minskar nu påtagligt. I takt med att allt fler känner att de har fått det bättre, möjligheterna till ett arbete har förbättrats och den faktiska situationen på arbetsmarknaden har utvecklats positivt minskar missnöjet med politiken.

Vi återgår därmed till en trend som i princip varit tydlig sedan 1997, men med flera avsevärda återgångar i kraftig misstro.

I kölvattnet på den allt bättre situationen – det är nu 83 % av medlemmarna som försörjer sig genom arbete – börjar också en viss ökad kräsenhet märkas inför det arbete som man har. Det har blivit fler som är missnöjda med t. ex. sin arbetsgivare och färre som är nöjda med sitt nuvarande arbete, minskningar som dock sker från en mycket hög nivå.

Slutligen betyder också den förbättrade arbetsmarknaden att det är allt färre Byggnadsmedlemmar som har erfarenhet av långtidsarbetslöshet. Men fortfarande är det 60 % som uppger att de varit arbetslösa någon gång under de senaste fem åren.

Tabell 1. Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med... (procent av svarande, inom parentes förändring sedan enkäten hösten -98)

	Nöjd	Missnöjd	Vet ej
...ditt nuvarande arbete? (endast de med anställning)	84 (-6)	13 (+7)	3 (-1)
...Byggnads - förbundets verksamhet i sin helhet?	37 (-1)	13 (0)	50 (+7)
...regeringen - helheten i politiken?	16 (-5)	56 (+3)	28 (+3)

2. Bakgrundsfakta

Enkäten har genomförts som postenkät. Den skickades till 500 slumpvis utvalda medlemmar, enligt senast tillgängliga medlemsregister. Utskicket gjordes den 20 september 1999. Två påminnelser har skickats ut, den 8 oktober respektive den 21 oktober. Den sista enkäten som bearbetats var förbundet tillhanda den 11 november 1999.

Svar hade då inkommit från 406 personer, vilket gör en svarsfrekvens på 80,4 procent vilket är något lägre än den svarsfrekvens vi haft på tidigare medlemsenkäter.

	Enkäten	Medlemmarna
Under 30 år	38	29
30-49 år	48	49
50 år och äldre	14	22
TOTALT	100	100

I jämförelse med medlemskåren är de som deltagit i medlemsenkäten yngre. Det är medlemmar som är under 30 år som är överrepresenterade i enkäten. Det är också den åldersgrupp där förbundet tappat flest medlemmar under senare år.

	Enkäten	Medlemmarna
Murare	7	6
Träarbetare	41	41
Betongarbetare	20	21
Rörmontörer	16	14
Övriga	17	18
TOTALT	100	100

Den finns så gott som inga skillnader mellan yrkeskategorierna i enkäten och den som gäller för medlemmarna i stort.

3. Jobbet

Nuvarande sysselsättning

Tabell 4. Har du en anställning för närvarande? (procent, i parentes förändring jämfört med hösten 1998)		
Ja, i byggbranschen	69	(+4)
Ja, utanför byggbranschen	12	(+1)
Ja, i form av AMS-åtgärd	2	(0)
Nej, egen företagare	2	(0)
Nej, arbetslös	11	(-3)
Nej, annat skäl	4	(-1)
TOTALT	100	

Det är fler som har arbete hösten 1999 än det varit sedan vi började göra dessa medlemsenkäter, våren 1995. För det första har antalet medlemmar som är anställda i byggbranschen ökat med omkring 4 000 det senaste året, därutöver har det blivit ett tusental fler anställda i andra branscher. Det är alltså en mycket positiv trend som visar att andelen arbetslösa minskat avsevärt.

Erfarenhet av arbetslöshet

Vi har liksom tidigare år frågat medlemmarna om deras erfarenhet av arbetslöshet. Vi ville veta, dels hur många som upplevt arbetslöshet under lågkonjunkturen, dels hur lång tid man sammantaget varit arbetslös.

Tabell 5. Har du under de senaste fem åren varit arbetslös? (procent, jämförelse med hösten -98)	
Ja	60 (-4)
Nej	40 (+4)
Vet ej	0 (0)
TOTALT	100

Andelen som någon gång varit arbetslös de senaste fem åren har sjunkit de senaste två åren från 66, till 64 och i år 60 % av medlemmarna. Det kan

delvis förklaras av minskande medlemsantal, men är också en konsekvens av att inflödet i arbetslösheten inte längre är så hög.

Tabell 6. Hur lång tid har du sammantaget varit arbetslös under de senaste fem åren? (procent, jämförelse med hösten –98)	
Ej arbetslös	39 (+5)
Upp till sex månader	18 (-3)
Mellan sex månader och ett år	18 (+4)
Mer än ett år men mindre än tre år	15 (-3)
Mer än tre år	8 (-1)
Vet ej	3 (-1)
TOTALT	100

Andelen medlemmar som inte har varit arbetslös har på två år ökat avsevärt samtidigt som andelen som varit arbetslös sammantaget minst ett år har minskat från 31 till 23 %, dvs från i det närmaste var tredje till mindre än var fjärde medlem. Det finns även förutsättningar för att ytterligare minska andelen medlemmar som har varit långtidsarbetslös.

Inställning till arbetet

Tabell 7. Frågor med anknytning till arbetet: Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med... (balansmått av andelen nöjda minus missnöjda)										
	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
...nuvarande lön/inkomst?	-15	-21	-11	-2	-11	-20	+6	-10	-8	-12
...den fackliga verksamheten på arb.platsen?	+5	-3	-1	+9	0	-3	-15	-2	+9	+1
...nuvarande arbete?	+71	+78	+81	+79	+76	+80	+80	+71	+75	+80
...kamratskapen på arbetsplatsen?	+94	+92	+89	+92	+94	+86	+92	+88	+93	+92
...nuvarande arbetsgivare?	+58	+65	+66	+65	+62	+69	+61	+60	+71	+72
...hur yrkeskunskaper tas till vara?	+73	+72	+71	+69	+72	+73	+73	+65	+69	+64

Genomgående är medlemmarna mycket nöjda med sitt arbete. De är däremot missnöjda med nuvarande lön/inkomst. Det finns en vikande andel som är nöjd med sin arbetsgivare, även om det är från en mycket hög nivå. Likaså

är det en mindre andel som idag är nöjd med sitt nuvarande arbete, jämfört med de senaste årens mätningar. Det är emellertid svårt att säga om det är ett enstaka tillfälle eller om det är en trend som återspeglar en förbättrad konjunktur och därmed högre krav på sitt arbete. Det är svårt att utläsa någon trend i ovanstående tabell. Det som främst förändras är inställningen till lönen - den varierar en del, sannolikt till en del beroende på när den senaste lönerrevisionen gjordes.

4. Facket

Tabell 8. Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med Byggnads när det gäller..... (balansmått av andelen nöjda minus andelen missnöjda, procent)

	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
...förhandlingar om löner?	-19	-19	-19	-5	-10	-5	-8	-7	+1	-11
...arbetarskydd/miljö?	+26	+30	+24	+37	+39	+38	+37	+43	+40	+43
...studieaktiviteter?	+15	+19	+20	+22	+21	+21	+22	+23	+23	+24
...a-kassans verksamhet?	+33	+34	+27	+38	+31	+34	+24	+32	+27	+24
...försäkringar?	+46	+52	+46	+52	+52	+50	+51	+60	+50	+55
...information i fackliga frågor?	+26	+21	+22	+23	+19	+29	+15	+23	+22	+25
...tidningen Byggnadsarbetaren?	+80	+81	+78	+77	+81	+81				
...utåtriktad opinionsbildning?	+4	+3	+3	+6	-3	+6	-2	-3	+1	+1
...avdelningens service?	+31	+29	+29	+36	+33	+36	+33	+40	+40	+43
...förbundets verksamhet i sin helhet?	+24	+27	+19	+29	+27	+27	+16	+20	+29	+24

Den mest rättvisande beteckningen på uppfattningen om Byggnads bland medlemmarna är att den är stabil. Det har skett mycket små förändringar under det senaste halvåret och även om man sträcker ut perspektivet något är opinionsläget och uppfattningen om Byggnads olika aktiviteter tämligen oföränderlig.

5. Politiken

Tabell 9. Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med regeringen när det gäller....
(balansmätt avseende andelen nöjda minus andelen missnöjda, procent)

	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
... att bekämpa arbetslösheten?	-46	-70	-65	-68	-77	-89	-87	-80	-81	-78
...villkoren för bostadsbyggandet?	-48	-54	-62	-63	-65	-72	-67	-67	-41	-62
...att göra skatterna rättvisa?	-57	-68	-55	-67	-67	-73	-69	-66	-63	-69
...pensionärernas villkor?	-58	-48	-44	-44	-56	-61	-53	-53	-53	-53
...barnfamiljernas villkor?	-42	-44	-39	-48	-57	-69	-66	-61	-56	-70
...att få ordning på landets ekonomi?	+6	-18	+4	0	-24	-44	-41	-42	-39	-70
...EU-politiken?	-58	-69	-60	-60	-63	-75	-67	-66	-69	--
...helheten i politiken?	-40	-48	-31	-35	-57	-76	-64	-53	-55	-63

Det är avsevärt färre som är missnöjda med regeringens bekämpning av arbetslösheten. Det är den enskilt största förändringen som inträffat mellan två mätningar sedan medlemsenkäterna började våren 1995. Det återspeglar således det förbättrade läget på arbetsmarknaden.

Dessutom har det skett en avsevärd förändring när det gäller regeringens förmåga att få ordning på landets ekonomi. Där är det återigen fler nöjda än missnöjda medlemmar. I övrigt noteras små förändringar och missnöjet är trots allt mycket utbrett bland förbundets medlemmar.

6. Branschmässig rörlighet

Tabell 10. Kan du tänka dig att arbeta utanför byggbranschen? (procent)

	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
Ja	70	72	70	69	73	71	72	67	67	64
Nej	18	18	17	21	15	17	16	22	20	21
Vet ej	12	9	12	20	12	11	11	12	13	15
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Det är mycket svårt att hävda att det finns någon särskild trend. Tvärtom är det hela tiden omkring sju av tio som kan tänka sig att arbeta utanför byggbranschen.

7. Framtidstro

Framtida arbete

Tabell 11. Tror du att du kommer att ha ett arbete om sex månader? (procent)

	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
Ja	66	67	66	65	54	57	53	56	52	51
Nej	11	9	7	8	14	9	12	12	9	10
Vet ej	24	23	28	27	31	32	35	32	39	39
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tilltron till ett framtida arbete är stabil, det är omkring två av tre som de senaste fyra undersökningarna tror att de kommer att ha ett arbete om sex månader. Detta ska jämföras med drygt hälften i de föregående undersökningarna.

Tabell 12. Tror du att det kommer att bli lättare eller svårare att få ett arbete inom byggbranschen under det kommande året? (procent)

	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
Lättare	48	34	32	22	13	7	11	9	12	12
Svårare	5	8	14	16	32	39	44	43	32	34
Varken lättare eller svårare	29	44	38	47	42	41	31	36	41	39
Vet ej	17	14	17	15	12	12	14	11	14	14
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

För fjärde gången sedan vi började göra mätningar av framtidstron är det fler som tror att det blir lättare än det är som tror att det blir svårare att få ett arbete inom byggbranschen det närmaste året. Andelen som tror att det blir lättare har ökat från 13 till 48 % på två år och andelen som tror att det blir svårare har minskat från 32 till 5 %.

Löner

Tabell 13. Tror du att byggnadsarbetare kommer att få större eller mindre löneökningar under det kommande året än andra löntagare? (procent)

	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
Större	19	17	12	6	4	3	3	2	5	2
Mindre	21	25	29	37	42	49	44	51	43	49
Varken större eller mindre	38	39	42	42	39	34	37	35	38	34
Vet ej	23	19	17	15	14	12	17	12	14	14
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Det vanligaste svaret på frågan om det kommande årets lönehöjningar att de kommer att bli varken större eller mindre än för andra löntagare. Det finns en trend att man i allt mindre utsträckning förväntar sig mindre löneökningar

än andra. Det sker en trendmässig uppgång i optimismen när det gäller byggnadsarbetarnas löneökningar i förhållande till andra löntagargrupper.

Egen ekonomi

Tabell 14. Tror du att din ekonomi kommer att vara bättre eller sämre om ett år jämfört med nu? (procent)

	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996	Hösten 1995	Våren 1995
Bättre	22	20	19	19	16	15	12	17	15	16
Ungefär lika som nu	53	53	51	56	49	43	33	39	38	32
Sämre	5	10	11	13	17	46	34	28	28	33
Vet ej	20	17	18	13	18	1	20	15	19	18
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Det har aldrig varit så få som trott på försämringar av den egna ekonomin som det är i den senaste undersökningen. Uppenbart uppfattar byggnadsarbetarna de senaste årens försämringar i ekonomin som en period man har bakom sig. Trendbrottet i det avseendet kom för ett år sedan, då det var betydligt färre som trodde på försämringar av den egna ekonomin. Nu ska man kunna uppnå åtminstone samma standard som året innan.